

**UNIVERSITY
OF TURKU**

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHOR	Niemi, Veera; Hekkala, Marja; Laitinen, Taina; Lipponen, Oona; Nieminen, Jiri; Ristolainen, Hanna; Söderström, Ilo; Vainikka, Paula
TITLE	Ujoja portinvartijoita vai tieteen saavutettavuuden edistäjiä? Sosiaalityön tutkimuksen seuran some-viestinnän aktivoituminen
YEAR	2025
DOI	https://doi.org/10.30668/janus.156213
VERSION	Publisher's PDF
CITATION	Niemi, Veera et al. Ujoja portinvartijoita vai tieteen saavutettavuuden edistäjiä? Sosiaalityön tutkimuksen seuran some-viestinnän aktivoituminen Janus vol. 33 (4) 2025, 499–508 DOI: 10.30668/janus.156213
LICENSE	CC BY NC ND

UJOJA PORTINVARTIJOITA VAI TIETEEN SAAVUTETTAVUUDEN EDISTÄJIÄ? SOSIAALITYÖN TUTKIMUKSEN SEURAN SOME-UIESTINNÄN AKTIVOITUMINEN

Veera Niemi: YTM, projektitutkija, Turun yliopisto

Marja Hekkala: YTM, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto

Taina Laitinen: YTM, KM, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto

Oona Lipponen: YTM, projektitutkija, Itä-Suomen yliopisto

Jiri Nieminen: YTT, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto

Hanna Ristolainen: YTT, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto

Ilo Söderström: VTT, vieraileva tutkija, Helsingin yliopisto

Paula Vainikka: YTM, väitöskirjatutkija, Lapin yliopisto

veeevi@utu.fi; marja.hekkala@tuni.fi; taina.k.laitinen@jyu.fi; oona.lipponen@uef.fi; jiri.h.e.nieminen@jyu.fi; hanna.ristolainen@uef.fi; ilo.soderstrom@helsinki.fi; paula.vainikka@ulapland.fi

Janus vol. 33 (4) 2025, 499–508

JOHDANTO

Sosiaalityön näkymättömyys ja sosiaalityön asiantuntijoiden hiljaisuus yhteiskunnallisessa keskustelussa on ollut silmiinpistävää ja aihetta on tutkittu pitkään (esim. Hänninen ym. 2005; Tiitinen & Kauppi 2014; Tiitinen 2018; Jäppinen & Tiitinen 2022). Myös sote-uudistusta koskeneessa yhteiskunnallisessa keskustelussa sosiaalihuolto jäi toistuvasti vähälle huomiolle. Viime vuosina yksittäiset sosiaalityöntekijät ovat aktivoituneet ja saaneet paljonkin suosiota ja tilaa sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa. Sosiaalityön tutkimus on kuitenkin yhä pysynyt julkisessa keskustelussa taka-alalla. Yksittäiset tutkijat ja tutkimushankkeet ovat olleet sosiaalisessa mediassa aktiivisempia, mutta laajempia uutiskynnyksiä sosiaalityön tutkimus on harvemmin ylittänyt. Tilanne on tämä huolimatta siitä, että sosiaalityölle ja sen tutkimukselle keskeiset aiheet, kuten lastensuojelun epäkohdat, nuorisorikollisuus, lähi-suhdeväkivalta, aktivointipolitiikka ja etuusleikkaukset ovat olleet toistuvia julkisen yhteiskunnallisen keskustelun kuumia aiheita. Sosiaalialan osaamiskeskukset ja osa yliopistojen sosiaalityön oppiaineista ovat pyrkineet lisäämään ajantasaisen sosiaalityön tutkimustiedon näkyvyyttä. Suomesta on kuitenkin puuttunut selkeä taho, joka kokoaisi myös maantieteellisesti ja aihepiireittäin kattavasti sosiaalityön tutkimuksen ajankohtaisia asioita ja viestisi niistä laajalle yleisölle sosiaalisessa mediassa. Sosiaalityön tutkimuksen seura päätti tarttua tähän tehtävään.

Sosiaalityön tutkimuksen seura on perustettu vuonna 1998 ja yksi seuran keskeisimmistä, yhdistyksen säännöissäänkin määritellyistä tarkoituksista on *”parantaa sosiaalityön tutkimuksen asemaa ja edistää tiedon ja kokemusten vaihtoa käytännön sosiaalityöntekijöiden ja tutkijoiden kesken.”* Säännöt määrittelevät monia, jo vuosia aktiivisessa käytössä olleita keinoja tarkoituksen toteuttamiseksi. Näitä ovat muun muassa säännölliset julkaisut, kuten Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja, Tutkiva sosiaalityö -verkkojulkaisu, kuukauden kolumni ja Sosiaalipoliittisen yhdistyksen kanssa yhteinen tiedelehti Janus. Myös vuosittaisten Sosiaalityön tutkimuksen päivien järjestäminen, tieteellisten palkintojen myöntäminen, erilaiset webinaarit, tapahtumat sekä kansainvälinen että kansallinen sidosryhmätyöskentely, ovat merkittävä osa seuran perustoimintaa.

Kuvaamme tässä puheenvuorossa Sosiaalityön tutkimuksen seuran viestintää ja seuran sosiaalisen median kanavien aktivoimista keväällä 2024. Muutoksella tavoiteltiin sosiaalityön ja sosiaalityön tutkimuksen äänen vahvistumista ajankohtaisessa yhteiskunnallisessa keskustelussa. Tarkoitusta varten perustettiin erillinen viestintätiimi, joka ryhtyi säännöllisesti viestimään sosiaalisen median alustoilla (Instagram, Facebook). Me kirjoittajat, jotka kuulumme mainittuun tiimiin, refleктоimme, millaisia yllättäviäkin asioita matkamme alkutaipaleella on tullut esiin. Erityisesti pohdimme tutkimusyhteisöjen ulkoisen ja sisäisen viestinnän suhteita, keskeneräisyyden sallimisen tärkeyttä ja hiukan provosoivaakin kysymystä siitä, milloin sosiaalityön tutkija saa tai ei saa olla ”ujo”.

SEURAN VIESTINNÄN TOTEUTUS JA AKTIVOITUMINEN

Yliopistolain (2018/1367) 2 §:n mukaan yliopistojen tehtävänä on tutkimuksen ja opetuksen lisäksi edistää tutkimustulosten yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Sosiaalityön tutkimuksen seuraan kuuluu yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten tutkijoiden lisäksi muitakin sosiaalityön tehtävissä toimivia tai aiheesta kiinnostuneita jäseniä. Yliopistolaki ei suoraan ohjaa seuran toimintaa, mutta tutkijajäsenten ja toiminnan tarkoituksen näkökulmista seuralla ja yliopistoilla on yhteisiä intressejä koskien tutkimustiedon levittämistä ja popularisointia. Ulkoinen tiedeviestintä on keino edistää yleiskielellä tutkimuksesta käytävää keskustelua ja julkisuutta, mikä on yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeinen elementti (Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta 2013, 11). Tavoitteena on kääntää tutkimustietoa yleistajuisiksi niin, että se on ymmärrettävää erilaisille vastaanottajille (Raevaara 2017). Viime kädessä tutkimustiedon le-

viäminen kansalaiskeskusteluun edistää demokratian toteutumista yhteiskunnassa (Silvennoinen 2013).

Viestinnän merkitystä seuran tavoitteiden toteuttamiseksi avataan tarkemmin vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Niissä on usein määritelty, että seuran viestinnän keskeisenä tavoitteena on jakaa tietoa sosiaalityön tutkimuksesta ja edistää tutkimustiedon saavutettavuutta jäsenistölle ja muille kiinnostuneille. Viestintä toteutuu monissa muodoissa alkaen arkisista seuran hallituksen edustajien keskinäisistä keskusteluista kokouksissa jatkuen edellä mainittuihin moniin tieteellisiin julkaisuihin ja seuran virallisiin kannanottoihin – esimerkiksi lakimuutosehdotuksia tarkasteleviin lausuntoihin. Laajemmalle yleisölle näkyviä viestinnän muotoja ovat seuran verkkosivut ja sosiaalinen media. Seuralla on ollut useita vuosia Facebook- ja X-tilit, joiden välityksellä on pääasiassa tiedotettu seuran oman toiminnan ajankohtaisista asioista. Hallituskaudella 2024 seura pyrki lisäämään aktiivisuutta sosiaalisessa mediassa ja laajentamaan viestintää myös seuran oman toiminnan ulkopuolelle yleiseen sosiaalityön tutkimusta koskevan tiedon jakamiseen.

Viestinnän tekninen hoitaminen seurassa on delegoitu erikseen palkatulle sihteerille. Tieteellisissä yhteisöissä koetaan toisinaan epävarmuutta viestintäosaamisen suhteen (ks. Silvennoinen 2013; Väliverronen 2015) tai ettei ole keinoja siihen, miten yhteisön eri alaryhmät havahtuisivat ja motivoituisivat arjessa välittämään ajantasaisia sisältöjä viestinnästä vastaaville toimijoille. Viimeksi mainittu on ollut haasteena myös Sosiaalityön tutkimuksen seurassa, jonka hallitus koostuu kuuden yliopiston sosiaalityön oppiaineen sekä neljän muun organisaation edustajista. Säännölliset muistutukset ”*kertoa, jos omasta organisaatiosta on viestittävää*” harvoin käytännössä riittävät, kun vastaavia pyyntöjä esitetään tiheään niin yksilöille kuin heidän edustamilleen organisaatioille monesta muustakin suunnasta.

Keväällä 2024 seuran hallitus päätti perustaa erillisen viestintätiimin, johon nimettiin edustaja jokaisesta kuudesta sosiaalityötä opettavasta yliopistosta. Tiimi määritteli aloitustapaamisessa tavoitteensa ja väljän rungon tulevan vuoden viestinnälle sopien samalla ensisijaiseksi yhteydenpitokanavakseen pikaviestisovellus Signalin. Jokaisen tiimiläisen tehtävänä on ollut seurata oman työyhteisönsä ajankohtaisia asioita ja tuoda niistä tiimin tiedoksi viikoittain uusia syötteitä somessa viestittäväksi sekä täydentää muiden tiimiläisten tuomia syötteitä paikallisilla näkökulmilla. Uudenlainen, arkinen ja tiivis ulkoinen viestintä aloitettiin toukokuussa 2024 uudella Instagram-tilillä, joka seuraavana syksynä linkitettiin

aiemmin luotuun seuran Facebook-tiliin. Instagram-tili valittiin ensisijaiseksi kanavaksi sen oletetun soveltuvuuden ja suosion perusteella (ks. Macen 2019). Viestinnän kokeilu tilillä, jolla heti alkuun ei ollut tuhansia seuraajia, oli myös turvallisempi ja kynnystä madaltava vaihtoehto.

Tätä tekstiä kirjoitettaessa helmikuussa 2025 seura on julkaissut uuden mallin mukaisesti Instagram-tilillään toukokuun alusta alkaen 100 pysyvää julkaisua ja satoja vuorokaudessa katoavia tarinajulkaisuja. Julkaisemisen perusrakenne selkeytyi nopeasti ensimmäisen puolen vuoden aikana. Toimiva sometus tarvitsee aina pohjaksi perusmekanismin, joka mahdollistaa vähätöisen ja itseään ruokkivan perustan postausaiheiden tuottamiselle. Kun some-tili pysyy suhteellisen kevyesti aktiivisena arjessa, kynnys tulla some-kanavalla tarvittaessa esiin vaativammilla tai harvemmin ajankohtaisilla aiheilla tai osallistua myös sisällöllisempään some-keskusteluun madaltuu. Seuran perussometukseksi vakiintui nopeasti viisi kokonaisuutta, jotka on esitelty taulukossa 1.

Taulukko 1. Seuran sosiaalisen median perussisällöt.

Uudet tieteelliset artikkelit ja muut julkaisut	Viestintätiimi seurasi omissa verkostoissaan, julkaistiinko eri tiedelehdissä tai kokoomateoksissa uusia artikkeleita, joiden kirjoittajien joukossa oli Suomessa toimivia sosiaalityön tutkijoita. Näistä julkaistiin tarinana kuvakaappaus otsikosta ja kirjoittajatiedoista sekä linkki, ja tarinat koottiin kohokohdaksi myöhempää katselua varten. Puolessa vuodessa uusia teoksia julkaistiin merkittävästi vähemmän kuin artikkeleita, ja teoksista pyrittiin pyytämään kirjoittajilta tai toimittajilta erillinen postaus.
Tulevat sosiaalityön väitöstilaisuudet	Näistä tiedotettiin kootusti etukäteen kuukauden tai parin välein.
Konferenssiensiintymiset	Viestintätiimi seurasi omissa verkostoissaan, mitä ajankohtaisia tieteellisiä kansallisia ja kansainvälisiä konferensseja järjestettiin, ja jos työyhteisöistä joku oli osallistumassa, häneltä pyydettiin seuran someen postaus tapahtumasta sosiaalityön tutkimuksen näkökulmasta.
Tieteellisten yleisötapahtumien mainostaminen	Näitä julkaistiin pääosin tarinoina ja koottiin kohokohtaan jälkikäteen katsottavaksi. Näitä postauksia viestintätiimille alettiin nopeimmin tarjota oma-aloitteisesti muilta tutkijoilta, ja myös lähitieteenaloilta.
Seuran omat ajankohtaiset asiat	Seuran hallituksen kokouksista alettiin nostaa suunnitelmallisesti kerrottavia asioita useampaan postaukseen. Viestintätiimi pyysi myös säännöllisesti postauksia seuran eri prosesseihin osallistuvilta työryhmiltä, kuten Sosiaalityön tutkimuksen päivien valmisteluryhmältä ja seuran eri julkaisujen toimituskunnilta.

Kaikissa perussometuksen kokonaisuuksissa tavoite oli havainnollistaa, mitä ja miten sosiaalityön tieteenalalla tutkitaan. Viestin-

nän tutkijoiden Salla-Maaria Laaksosen ja Petro Poutasen (2020) sanoin kyse on tieteen saavutettavuuden lisäämisestä suppeamman tieteen avoimuuden lisäksi. Heidän mukaansa tiedeviestintä on yksinkertaisimmassa muodossaan passiivista ja perustuu ajatukseen, että tieto löytää etsijänsä, jos se on avoimesti saatavilla. Perinteisesti tätä yksinkertaisinta muotoa on täydennetty kapealla tiedeviestinnällä, jossa tutkimustuloksia kerrotaan laajemmalle yleisölle esimerkiksi yliopistojen avointen ovien päivissä tai tiedepahtumissa. Laaksosen ja Poutasen (2020) mukaan yhtä tärkeää kuin tulosten viestiminen on kuitenkin viestintä siitä, miten tiede toimii, tulosten avaaminen ja ymmärrettäväksi tekeminen sekä tieteen prosesseista kertominen. Viestintä näistä auttaa tieteellisen tiedon hyödyntäjiä suhteuttamaan tiedon käyttöarvoa, ja tähän laajempaan tehtävään mekin viestinnässä panostimme.

Laajojen kokonaisuuksien kuvaaminen ja havainnollistaminen voidaan karkeasti jakaa kahteen näkökulmaan, "top-down" ja "bottom-up" (ks. esim. Hartcher-O'Brien ym. 2017), jotka ovat sovellettavissa myös tiedeviestintään. Top-down-kuvaaminen perustuu yhtenäisen ja kattavan kokonaisuuden luomiseen viestittävästä aiheesta. Tyypillinen esimerkki tällaisesta on oppiaineessa tehtävän tutkimuksen kuvauksen laatiminen yliopiston verkkosivuille. Tällöin teksti laaditaan yhteistyönä kerralla mahdollisimman kattavaksi ja jokaisen osallistujan tutkimukselliset näkökulmat sisältäväksi. Oma some-strategiamme puolestaan edusti bottom-up-lähestymistapaa, jossa kokonaiskuva muodostuu pistemäisten havainnollistavien kuvausten kertyessä some-tilille ajan kanssa. Prosessissa sallitaan se, että eri vaiheissa jotkin aiheet saattavat painottua toisia enemmän. Kynnys aloittamiselle madaltuu, kuva elää joustavammin ajassa ja yleisön voi olla helpompi hahmottaa kokonaisuutta pienissä paloissa kerrallaan.

MATKALLA OPITTUA

Ulkoisen ja sisäisen viestinnän väliset suhteet

Esittelimme edellä konkreettisella tasolla, mitä tutkimusseuran tiedeviestinnän aktivoituminen on tarkoittanut tilanteessamme. Seuraavaksi erittelemme kokemuksiamme tiedeviestinnän jatkumomallin (ks. Välvirronen 2015) sekä keskeneräisyyden sallimisen näkökulmista. Tiedeviestinnän jatkumomalli (Välvirronen 2015, 221–222) tarjoaa jäsenyyksen, joka perustuu ajatukseen, että tieteellinen tieto muuttaa useaan kertaan muotoaan siirtyessään tasolta toiselle. Mallin mukaisesti seuran ulkoisen viestinnän voidaan

ajatella toteuttaneen kolmea jatkumon tasoa: viestintämme on voinut palvella tieteen sisäistä viestintää saman ja eri alojen tutkijoiden välillä (taso 1), toimia pedagogisena välineenä johdattaen alan opiskelijoita ja muita oppijoita alan peruskysymysten äärelle (taso 2) ja popularisoida sosiaalityön tutkimus- ja teorian tietoa medialle ja laajalle yleisölle (taso 3).

Eri yliopistojen oppiaineiden sisäiset käytännöt sille, miten tieto uusista julkaisuista, konferenssi esiintymisistä tai muista edellä mainituista perussometuksemme aiheista tavoittaa lähikollegat, vaihtelivat suuresti. Joissakin työyhteisöissä kollegat eivät välttämättä tienneet toistensa tekemisistä juuri mitään. Ymmärrettävästi kynys kommunikoida vastaavista asioista työyhteisön ulkopuolelle voi tällöin olla korkea. Viestintätiimin jäseniksi haettiin henkilöitä, jotka olivat innostuneita viestinnästä ja sisällä työyhteisönsä arjessa pystyäkseen helposti välittämään organisaationsa tutkimuskultuurisia viestintätiimille. Tämä haku toteutui hyvin, ja pilotoiva tiimi onkin toiminut aktiivisesti. Se, että viestintätiimimme myötä kunkin yliopiston työyhteisökokouksissa, sähköpostilistoilla, WhatsApp-ryhmissä tai muissa kanavissa alettiin säännöllisesti kysellä mainituista ajankohtaisista asioista, loi joihinkin työyhteisöihin uusia sisäisen viestinnän käytäntöjä.

Ilmiö vahvistaa viestinnän peruskysymystä siitä, kenelle kulloinkin halutaan viestiä. Sosiaalityön tutkimuksen kontekstissa on tarvetta vahvistaa viestintää ja suuri osa sosiaalityön erilaisista yleisöistä on läsnä samoissa sosiaalisen median ympäristöissä. Viestintää sosiaalityön tutkimuksesta on perusteltua kohdentaa muun muassa sosiaalityöntekijöille ja heidän työskentelyorganisaatioilleen, päättäjille, asiakkaille ja suurelle yleisölle. Käytännössä seuran sometilitt ovat tavoittaneet paljon myös muita sosiaalityön ja lähialojen tutkijoita. Heiltä on erityisesti tullut spontaania myönteistä palautetta siitä, että tiliemme kautta pysyy ajan tasalla asioista, joista mitään muuta kautta ei ole aiemmin saanut tietoa. Olemme pyrkineet viestinnässä yhtäaikaaisesti täsmällisyyteen ja syvällisyyteen sekä yleistajuisuuteen. Eri yleisöille olisi kuitenkin hyvä pystyä viestimään hieman erilaisilla tavoilla ja tyyliillä, mutta somen laajojen moninaisten yleisöjen äärellä tämän toteuttaminen on ollut haastavaa.

Keskeneräisyyden sallimisen tärkeys

Säännöllinen ja tiivis sisällön tuottaminen sosiaaliseen mediaan on vaatinut viestintätiimiläisiltä aktiivista otetta. Olemme alkuvaiheessa uskoneet erityisesti mallintamisen voimaan ja siksi viestineet ak-

tiivisesti myös omasta toiminnastamme ja tiedetapahtumista, joihin olemme osallistuneet. On helpompaa pyytää kollegoilta ensimmäisiä postauksia näyttämällä ensin esimerkkiä, miten tapahtumista on seuran tileillä viestitty.

Toimiminen keskitetysti eri tahojen viestintää yhteisellä alustalla koordinoivana tahona voi olla paikoin työlästä ja tukahduttaa orastavan viestintäinnon. Etenkin kun toimijat ennen pitkää vaihtuvat, houkutus voi olla suuri selkeyttää viestinnän prosesseja ja esimerkiksi ohjata kollegoita toimittamaan päivitysehdotuksia viestintävas- taaville vain tietyssä muodossa, ehkä melko valmiina, ja esimerkiki- si vain tietyn kanavan kautta. Olemme kuitenkin havainneet, että laajemman tutkijajoukon kannustaminen tarjoamaan viestittävää sisältöä on merkittävästi työllistävämpi tehtävä kuin sen hallitseminen, että ehdotuksia tai vastauksia sisällön tuottamisen pyyntöihin tulee useampia teknisiä kanavia pitkin, useille eri henkilöille tai eri tavoin keskeneräisinä. Viestintätiimin keskinäisellä yhteistyöllä ja rakenteilla voidaan kokemuksemme mukaan keventää työ- määrää ja ylläpitää innostusta muiden tutkijoiden viestintään roh- kaisemisessa. Pidämme myös tärkeänä tunnistaa moninaisuutta siinä, millaiset vaiheet viestinnässä ovat eri yksilöille ja erilaisissa tilanteissa haastavia ja miten viestintätiimi näissä voi kulloinkin tarkoituksenmukaisimmin tukea. Tuen tarpeet voivat liittyä muun muassa teknisiin tai visuaalisiin kysymyksiin, sen hahmottamiseen, millaisista asioista viestintä kiinnostaa yleisöä, sanalliseen muotoi- luun tai rohkeuteen ottaa viestinnän kautta tilaa sosiaalisesti.

Keskeneräisyyden salliminen ja jopa siitä iloitseminen ovat tärkei- tä myös siksi, että viestintää koordinoiva taho uskaltaa ja jaksaa kysyä aktiivisesti sisältöjen perään muilta toimijoilta. Viestinnän va- kiintuminen osaksi arkea yhteisin hartioin ottaa aikansa ja vaatii pysyvästikin työtä. Myös viestinnän yhteisöllinen rakenne saa mie- lestämme olla keskeneräinen; silti jo matkalla voidaan tehdä paljon tärkeää näkyväksi. Julkaisemme päivityksiä myös tutkimustoimin- nasta, jossa tutkijat eivät keskustele pelkästään tieteellisillä foo- rumeilla julkaistuista vertaisarvioituista tuloksista. Viestintämme murtaa näin osaltaan myyttiä siitä, että tutkija voi astua julkisuu- teen vasta silloin, kun tutkimus on valmis. (ks. Väliverronen 2015, 224–225.)

Milloin saa olla ujo?

Eräs argumentti, johon olemme matkalla törmänneet, on puhe ”ujoudesta” tai vaatimattomuudesta omista töistä kertomisen suh- teen. Ilmiö on ymmärrettävä, sanotaanhan suomalaiseseen kulttuu-

riinkin kuuluvan ajatus nöyryyden kauneudesta. Toisaalta sosiaalista mediaa kritisoidaan ulkokultaisista toksisista dynamiikoista. Kun kysymyksen ujoudesta sosiaalityön tutkimuksen näkyväksi tekemisessä kontekstoidaan ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen, nousee esiin tärkeitä laajempia kysymyksiä. Sosiaalityöntekijän sijaisten kelpoisuusvaatimuksia alennettiin hiljattain historiallisella tavalla ja ammattihenkilölain kokonaisuudistuksen käsittely jatkuu. Sosiaalityön toimenpiteitä ja työntekijöiden koulutusvaatimuksia perustellaan voimakkaasti juuri näyttöön perustuvan työn välttämättömyydellä. Yhteiskunnalliset akuutit ja vaikeat kysymykset, joiden ratkaisemiseen sosiaalityö keskeisesti osallistuu, tarvitsevat kaiken relevantin ajantasaisen tutkimustiedon käyttöönsä. On tärkeää levittää tietoa siitä, mitä ja miten sosiaalityö tutkii, ja mitä ajantasaisimman tutkimustiedon perusteella ajankohtaisista kysymyksistä tiedetään. Suhteessa tähän "ujous" kertoa esimerkiksi omasta uudesta, avoimesti saatavilla olevasta julkaisusta tai rahoitusta saaneesta tutkimushankkeesta voi olla haitallinen.

Esa Väliiverrosen (2015, 228–229) mukaan tutkijoiden suhtautumistavat viestintään vaihtelevat paljon sen suhteen, mille yleisölle viestintä kohdistuu. Akateemisen yhteisön perinteisemmät areenat, kuten tiedeyhteisön sisäinen tai päättäjille ja viranomaisille suunnattu viestintä, tuntuvat tutummilta ja hallittavammilta, ja kiulu niiden ja esimerkiksi mediajulkisuuden välillä koetaan usein vaikeaksi. Väliiverrosen (2015, 229–230) muotoilee edelleen vastaavan kysymyksen "ujoudesta" kysymykseksi siitä, onko tutkijoilla enää oikeutusta olla osallistumatta julkiseen keskusteluun, ja kehystää asetelman myös tiedon portinvartijuuden kysymyksenä. Samaa pohtivat Salla-Maria Laaksonen ja Petro Poutanen (2020) painottaessaan tieteen saavutettavuutta pelkän avoimuuden lisäksi. Tutkiessaan sosiaalityön opiskelijoiden näkemyksiä yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, Sanni Salonen ja kumppanit (2024, 403) ovat osoittaneet, että opiskelijoiden motivaatio yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on teoriassa laajaa, mutta verrattessaan yksilökohtaisen asiakastyön ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen välistä suhdetta toisiinsa, opiskelijat painottavat ensin mainittua.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Olemme edellä kuvanneet ulkoisen viestinnän merkitystä Sosiaalityön tutkimuksen seuran tehtävänä sekä niitä konkreettisia toimia, joiden myötä seuran viestintä aktivoitui vuonna 2024. Sosiaalityön ja alan tutkimuksen ydintehtäviä ovat yhteiskunnallisten epäoikeudenmukaisuuksien tunnistaminen ja niihin puuttuminen, sekä

suoraan että saattamalla aiheita julkiseen keskusteluun. Tästä näkökulmasta sosiaalityön tutkimustiedosta viestiminen paikantuu tutkijan ydintehtävien joukkoon. Siihen, onnistuuko tutkimus nostamaan epäoikeudenmukaisuuksia julkiseen keskusteluun, vaikuttavat kuitenkin monet tekijät. Yhtäältä sosiaalityön asema yhteiskunnallisena keskustelijana vaikuttaa näihin mahdollisuuksiin. Toisaalta se, miten voimakkaasti tutkijat pyrkivät näihin tavoitteisiin, vaikuttaa sosiaalityön tutkimuksen yhteiskunnalliseen asemaan. (ks. Kokkonen 2023; Jäppinen & Tiitinen 2022; Haapala & Hekkala 2022.) Sosiaalityön tutkimusrahoitus on lisääntynyt viime vuosina merkittävästi erityisesti sosiaalityön yliopistotasaisen tutkimuksen valtionavustusten seurauksena. Lisääntyneiden hankkeiden, tutkijoiden ja tutkimustulosten viestiminen laajalle yleisölle vaikuttaisi edelleen kaipaavan vahvistusta.

Lopuksi palaamme puheenvuoromme metaforaan ujosta portinvartijasta. Sosiaalityössä tiedämme, että ujous sinänsä ei ole myönteistä tai kielteistä. Ongelmia piirteistä tulee vasta, jos sosiaaliset rakenteet tuottavat niistä sellaisia. Sosiaalityön tutkimuksessa ujous tulee helposti tuottaneeksi portinvartijuutta etenkin silloin, jos yhteisölliset rakenteet aktiiviselle tutkimusviestinnälle eivät ole riittävän selkeät ja vahvat. Näitä rakenteita seurauksena viestinnän aktivoituminen on pyrkinyt osaltaan vahvistamaan ja käsillä oleva teksti voi toimia myös yhteisöllisen viestinnän yhdenlaisena mallinnuksena. Väitämme, että yhteisöllisten tiedeviestinnän rakenteiden tehtävänä ei kuitenkaan pidä olla asettuminen avoimemmaksi portinvartijaksi vaan koko metaforan portti on tärkeää osana kyseenalaistaa. Portin ja siihen liittyvien aitojen sijaan sosiaalityön tutkimus, käytännöt ja asiakkaat ovat samaa kenttää, jolle rakennettuja aitoja ja portteja tehtävämme on pikemminkin purkaa.

KIRJALLISUUS

- Haapala, Maija & Hekkala, Marja (2022) Sosiaalityön tutkimus tarvitsee anarkismia. *Alusta!-lehti*. <https://www.tuni.fi/alustalehti/2022/06/15/sosiaalityon-tutkimus-tarvitsee-anarkismia/> Luettu 5.2.2025.
- Hartcher-O'Brien, Jess & Soto-Faraco, Salvador & Ruth, Adam (2017) Matter of Bottom-Up or Top-Down Processes: The Role of Attention in Multisensory Integration. *Frontiers Media SA*. <https://doi.org/10.3389/978-2-88945-193-7>
- Hänninen, Sakari & Karjalainen, Jouko & Lahti, Tuukka (2005) Toinen tieto. Kirjoituksia huono-osaisuuden tunnistamisesta. Helsinki: Stakes.
- Jäppinen, Maija & Tiitinen, Laura (2022) Asiantuntija- ja tutkimustieto yhteiskunnallisessa keskustelussa: kohti vaikuttavaa tutkimusperustaista

- viestintää. Teoksessa Eeva Liukko & Heidi Muurinen & Tuomo Kokkonen & Ville Santalahti (toim.) *Vaikuttava rakenteellinen sosiaalityö. Raportti 1/2022*. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, 135–143
- Kokkonen, Tuomo (2023) Poliittisuus rakenteellisen sosiaalityön määrittäjänä. Teoksessa Kati Närhi & Sirpa Kannasoja & Tuomo Kokkonen & Niina Rantamäki & Santra Ruonakangas (toim.) *Rakenteellisen sosiaalityön tila ja tulevaisuus Suomessa*. Jyväskylä: SoPhi, 49–68.
- Laaksonen, Salla-Maria & Poutanen, Petro (2020) Tiedeviestintä tieteen avoimuuden tukena. *Tieteessä tapahtuu* 38 (5), 25–31.
- Macen, Linda (2019) *Toimivimmat Instagram Stories -käytännöt organisaatioille*. <https://lmsomeco.fi/blogi/toimivimmat-instagram-stories-kaytannot-organisaatioille/> Luettu 5.2.2025.
- Raevaara, Tiina (2017) *Tajuaako kukaan? Opas tieteen yleistajuistajalle*. Tampere: Vastapaino.
- Salonen, Sanni & Kallio Johanna & Jaakola Anne-Mari (2024) Sosiaalityön opiskelijoiden näkemykset yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. *Janus* 32 (4), 392–409. <https://doi.org/10.30668/janus.131536>
- Silvennoinen, Heikki (2013) Tiedeviestintä tarvitsee tekijät ja voimavarat. *Aikuiskasvatus* 33 (2), 146–149. <https://doi.org/10.33336/aik.94039>
- Tiitinen, Laura (2018) Sosiaalialan mediavaikuttaminen hiljaisuuden kulttuurin murtajana? *Yhteiskuntapolitiikka* 83 (2), 171–181.
- Tiitinen, Laura & Kauppi, Arto (2014) Viisi vaientamisen tapaa – Sosiaalialan työntekijöiden julkiseen viestintään kohdistuvat sananvapauden rajoittamisen ja vaientamisen käytännöt. *Oikeus* 43 (2), 125–146.
- Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta (2013) *Tiede kuuluu kaikille! Kansallisen tiedeviestinnän toimenpideohjelma*. Helsinki: Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta.
- Väliverronen, Esa (2015) Tiedeviestintä ja asiantuntijuus – tutkijoiden muuttuva suhde julkisuuteen. *Yhteiskuntapolitiikka* 80 (3), 221–232. *Yliopistolaki* 1368/2018.